

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת נח

בס"ד, עש"ק פרשת נח
ג' חשוון תשע"ג – שנה ד' גליון קל"ט

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
4:27	5:38	6:18	5:39	6:44
4:41	5:40	6:15	5:31	6:44
5:39	6:49	7:21	5:31	6:44
5:31	6:44	7:16	5:31	6:44

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אַלֶּה תוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ (ו' ט).

מחני נא מספרך (שמות לב לב) כמבואר בזהר הקדוש (ח"א סז): עה"פ 'ויחל משה' (שמות לב יא) עיי"ש.

וזהו שאיתא בתיקו"ז (תיקון סט קי"ג). שהקדוש ברוך הוא שתיל למשה בימי נח ולא אצלה, ולכך בפעם הראשון נקרא **איש צדיק** (בראשית ו ט), ואחר כך כשנסתלקה ממנו נשמת משה, נקרא 'איש האדמה' (שם ט ט), ולכך אמר משה 'מחני נא' כי באותו פעם בימי נח לא התפללתי, אשר מטעם זה נקרא המבול 'מי נח' (ישעיה נד ט), ולא מסרתי את נפשי עליהם כדאיתא בזהר הנ"ל, אבל עכשיו אמסור את נפשי עליהם. וז"ש 'נא' ג"כ דייקא, ר"ל כען לעת עתה, וז"ש 'מחני' אותיות מ"י נ"ח, כמבואר מא"ז בספה"ק מגלה עמוקות (ואתתן אופן קסו) עיי"ש.

וזהו ג"כ כוונת חז"ל (סנהדרין קה). המובא כאן ברש"י וז"ל: יש מרבתינו דורשים אותו לשבח, כ"ש שאלו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר. ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום.

היינו שהדורשים אותו לשבח משום שבאמת רצה לתקן בני דורו כמבואר לעיל, אבל משום שלא הלך במסירות נפש על בני דורו לכן יש דורשים אותו לגנאי, ולזה אמרו שאלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום. כי זה רואים אצל אברהם אבינו שכן הלך במסירות נפש במלחמה עם כדורעמר כדי להציל את לוט. והתיקון של נח היה אצל משה רבינו כנ"ל והבן.

(רעוא דרעוין תשס"ז לפ"ק)

חיים (ע"ה שער דרושי הנקודות פ"ב) ממרן האריז"ל, הטעם למה שבעה מלכין קדמאין מתו, לפי שהיה חסר מהם אור האון העליונה, ועי"ז נעשה כל ענין שבירת הכלים ופיזור כל הרפ"ח ניצו"ק עיי"ש. וזה המשיך נח לבני דורו אורות האון שהוא בחינת התורה, ועי"ז רצה לתקן את בני דורו.

ועוד מספר התורה בשבחו ומעשיו הטובים של נח, שהוא **צדיק בנ"י** כפ"ב פעמים טו"ב, רצה לומר דהנה נח היה כמו אדה"ר שהרי הוא היה הראש והשורש של כל בני אדם שאחרי המבול, וכמו שמבואר בתיקו"ז (ק): שנח היה גלגול דאדם קדמאה, ולזה מרמזו כאן י"ב פעמים טו"ב, כי רצה נח כבר לתקן את הי"ב שבטים העתידיים לבוא כי הוא השורש.

תמים בנ"י י"פ מ"מ, מרמזו למ"ט שערי בינה בחינת תשובה, שרצה להמשיכם ולעורר את בני דורו.

בדרתיו היינו דו"ר בנ"י י"פ שם אה"ה, שהוא המספר שנים שהיו בני ישראל בגלות מצרים, שהרי בכל דור יש הענין של גלות מצרים, כמו שכתב אא"ז הגה"ק רבינו רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא וזה"ל בספרו הקדוש היכל הברכה (בראשית דף קיז). וז"ל: שיציאות מצרים היה מיום שנברא העולם, ומיום שחטא אדם, עד היום הזה לצאת מזוהמת היצר המורה על החמץ. וגם רצה נח לתקן ולמנוע גלות מצרים.

אבל מ"מ לא עלתה בידו משום **שאת האלהים התהלך נח** לבד ולא מסר נפשו על בני דורו, כמו משה רבינו שאמר 'ועתה אם תשא חמאתם ואם אין

פרש"י ז"ל הואיל והזכירו ספר בשבחו שנא' (משלי יז) 'זכר צדיק לברכה'. ד"א למדך שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים. ועוד פירש רש"י עה"פ 'מכל הבהמה הטהורה' העתידה להיות טהורה לישראל, למדנו שלמד נח תורה.

והביאור בזה יש לומר, דיה רואים שנח רצה לתקן ולהעלות את בני דורו, כמו שפרש"י עה"פ 'עשה לך תיבה' הרבה ריוח והצלחה לפניו, ולמה הטריחו בבנין זה, כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה ק"ך שנה, ושואלין אותו מה זאת לך, והוא אומר להם עתיד הקב"ה להביא מבול לעולם, אולי ישוכו.

וזהו יש לומר שרצה לתקנם ולהדריכם את דרך הישרה של התורה הקדושה ממה שהשיג נח בעצמו כנ"ל.

ולפי כל זה יש לרמז **אלה תולדות נח** נח היינו נח' בנ"י או"ן, הכוונה בזה שהתולדות של נח הוא מה שהשריש לבני דורו שמיעת והמיית האון לתורה ומצוותיה, כמאמרם ז"ל (קידושין כב): על מי שלא רוצה לצאת בשש, שצריך לרצוע אונזו במרצע, ואמרו שם מה נשתנה און מכל אברים שבגוף, אמר הקדוש ברוך הוא און ששמעה קולי על הר סיני בשעה שאמרתי 'כי לי בני ישראל עבדים' (ויקרא כה נה) ולא עבדים לעבדים, והלך זה וקנה ארון לעצמו ירצע. והכוונה בזה כי קיום מעשה המצוות תלויה בשמיעה ובהמיית האון לשמוע ולהבין גודל מעלת קיום התורה ומצוותיה.

ולזה אמרו חז"ל (ב"ר ה) **נח נח** נייחא לעליונים נייחא לתחתונים. כי הייתה השמיעה ג"כ נייחא לעליונים, והוא המשכת אור האון העליונה, כמבואר בעי"ז

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

בתורה ומצוות ניצול מכל אלה.

(זהר חי מרבינו יצחק אייזיק מקאמרא)

וַיִּרַח הוֹי"ה אֶת רִיחַ הַנִּיחּוּחַ וַיֹּאמֶר הוֹי"ה אֵל לְבִנּוֹ לֹא אֶסֶף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאָדָמָה בְּעֵבֹר הָאָדָם כִּי יַעַר לִב הָאָדָם רַע מִנְעַרְיוֹ וְלֹא אֶסֶף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת כָּל חַי פֶּאֶשֶׁר עֲשִׂיתִי (ח כא).

תיבות הוי"ה את ריח הניחוח הם במעמי זרקא מקף מונח סגול, מרמו לשמחה. לפענ"ד נראה הדנה כתיב כאן מסורה. דין 'וירח ד' את ריח הניחוח' ואידך 'וירח את ריח בגדיו' (למן כוכו) ע"כ. שוה המעשה של נח היה בחדש מרחשון ע"פ חד מאן דאמר (ר"ה י). וידוע זה החדש הוא חודש חוש הריח כמבואר כל זה בבני יששכר (מאמרי חדש מרחשון מאמר א). ומבואר שם עוד בבני יששכר ע"פ הילקוט מלכים (פ' קפר), דחינוך בית המקדש המקווה יהיה בחדש מר חשון בהחדש המיוחד ע"פ הדגלים למגש"ה, אותיות נשמ"ה, הריח שהנשמה נהנית ממנו, והחוש הזה לא נפגם בחטא אדם הראשון, ואו יהיה שמחה בעולם. וזהו את ריח הנחוח המעמים הם זרקא סגול, המרמזים על שמחה דעתידה להיות בחדש הריח מרחשון ע"י הניחוח, חינוך בית המקדש המקווה, ואו יקרבו קרבנות, וזהו וירח את ריח בגדיו היינו שבהודש הריח מרחשון, יתחנך הבית המקדש המקווה ליעקב אע"ה המקדש השלישי וזה מרמו מעם סגול. וגם מרמו בגדיו תחיית המתים שיתקנו מן בגד חלק הרע, לבוש חלק הטוב כנודע. ולכן בנה נאמר (ה) ויעל עלת כמזבח זרקא עולות כי חמאת הוא על החמא, ואו בעת שיצא נח מן התיבה היו צדיקים, משו"ה לא הקריב חמאת אלא עלת, בחינת יעקב שהיה עולה תמימה, מימתו שלימה. וזהו שפיר מובנת המסורה ריח הניחוח, ריח בגדיו שנאמר אצל יעקב, ריח בגדיו חינוך חודש חשון בית המקדש של יעקב.

(פרי חיים מרבינו חיים יעקב מקאמרא)

וַתְּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לַעֲת עֵרֵב וְהָנָה עֲלֶיהָ זֵית טָרֵף בְּפִיהָ וַיֵּדַע נַח כִּי קָלוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ (ח יא).

אפשר לפרש שזה ידוע מחכמו"ל (ברכות נג): שכנסת ישראל נמשלו ליונה ע"ש. ומרף פירש רש"י הקדוש ו"ל: ומרש אנדה (משל רבה לא) לשון מוון, וגם דרשו חכמו"ל (עירובין יח): בפיה אמרה יונה, יהיו מוונתי מרוין כוית בידו של הקב"ה, ולא מתוקן כדבש בידי בשר דם. והתרגום פירש מרף תביר לשון שבירה. וזה הרמו ותבא אליו היונה הם בני ישראל, לעת ערב קודם ביאת משיח צדקינו קודם הגאולה שנמשל ליום, והנה עלה זית טרף לשון מוון, וגם לשון שבירה כמו שתירגם אונקלוס תביר, היינו שבני ישראל לא יהיו בקשתם על הפרנסה, ואדרבה הם ישברו ויתגברו על זה, רק כל בקשתם יהיה בפיה על התורה"ק שבעל פה. וידע נח זה צדיק יסוד עולם, כי קלו המים אין מים אלא תורה (בבא קמא פב), וגם קלו הוא אותיות קול"ל, מרמו להקול קול יעקב (בראשית כו כב) שהם התפילות ולימוד בתורה"ק, יותר חשוב אצלם מעל הארץ מהארציות. ירחם עלינו הבורא עולם ברחמים ונושע בכל מיני ישועות אכיד"ה.

(מעשה שלום מרבינו שלום מקאמרא)

וְאֶסְפַּת אֵלָיֶךָ יְהוָה לֵף וְלָהֶם לְאֶבְרָהָ (ו כא).

ואספת עיין משנת חסידים בסופו, כשהשפע יורדת לצדיק, משפיע לכל העולמות בלתי עיכוב. וזהו ואספתו אליך אוי והיה לך ולהם לאבלה.

(היכל הברכה מרבינו יצחק אייזיק מקאמרא)

וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל הָאָרֶץ וַגּו' (יז).

המעם שהיה ארבעים יום למחות כל ארבע יסודות הרעים. אש כעם גאווה חימום ניאוף. מים תענוגים רעים מרורים לנפש. רוח להתהולל בהוללת דברים במלים לשבח עצמו. עפר עצבות ועצלות וזהמת הנחש על חסרון תאות עולם הזה ועל חסרון התרחבות, והמתענג על ה'

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

אֶף בָּשָׂר בִּנְפִשׁוֹ דָמוֹ לֹא תֹאכְלוּ. וְאֶף אֶת דְּמַמְכָּם לִנְפְשֵׁיכֶם אֲדַרְשׁ מִיַּד כָּל חַיָּה אֲדַרְשְׁנָהּ וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֲדַרְשׁ אֶת נֶפֶשׁ הָאָדָם. שִׁפְךָ דַם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ כִּי בְּעַלְמָ אֱלֹהִים עֲשֵׂה אֶת הָאָדָם (ד טו-י).

רצה לומר מי שבא לצדיק הדור עבור פרנסתו לבד, היינו לצורך דברים גשמיים לבד ולא לפרנסת הנפש כלל, אוי זה הנפש לא תאכלו לא יכול הצדיק להשפיע לו אפילו פרנסת הגוף, כי זה בלא זה למה לו פרנסה לאיש המגושם הזה, כי הגוף אינו בא לעולם אלא לתיקון הנפש, ואם אין לנפש איזה סיוע ותיקון מהגוף אוי אין בו שום שייכות לנפש, לזה אמר לא תאכלו.

ואך את דמכם לנפשותיכם אדרש מיד כל חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את נפש האדם. ר"ל אמרו רז"ל (ירושלמי ברכות טו ז) אכין ורקין מעוטין. כלומר אך את דמכם גוף הגשם לנפשותיכם לנפש השכלי שלכם אדרוש והוא עיקר לדרוש מה שנפש ישראל צריך שיהיה בתיקון השלימות, מיד כל חיה שהוא חיות רוחני של לימוד בתורה הקדושה ותפלה נכונה וכשירה לשמה, וכן עשיית מצוות מעשים טובים ומדות טובות שהוא עיקר חיות רוחני לנפש וזהו מיד כל חיה אדרשנו. וכן ומיד האדם השלם ג"כ יכול לדרוש ממנו האדך צריך לתקן הנפש שלו, וכן מיד איש אחיו היינו אהבת חברים, שוה שאלתו היאך ומה צריך אני לתקן נפשי עד שיהיה לרצון עשיתי לפני אדון כל. וזהו מיד איש אחיו אדרש את נפש האדם במה יהיה לנפש איזה תיקון השלימות.

וזהו עיקר הנסיעה לצדיק הדור, שישאל לרבו וכן לתלמיד חכם וכן לחברים המסתופפים בצל של רבם ללמוד אותם, ומהו יכול לתקן נפשו מהתורה ואח"כ ממילא יהיה לו ג"כ השפעת פרנסה, אבל זה בלא זה אין לו ליסע ולדבק אצל צדיקי הדור הקדושים.

שופך דם האדם באדם דמו ישפך כלומר אחר שאמרה לך התורה הקדושה שתדרוש מיד איש אחיו חבירך לצורך תיקון נפשך, לזה אמר הכתוב הקדוש אח"כ שפך דם האדם ר"ל מגודל אהבת חברים שיהיה בהם, עד שימסור כל אחד נפשו וגופו על חבירו אוהבו, וזהו שופך דם האדם באדם במסירות נפש וגוף עבור אדם חבירו דמו ישפך כלומר אפילו שנרשם על חבירו איזה גור דין רחמנא ליצלק, ועבור גודל אהבת חברים שיש ביניהם וחבריו של איש הזה הם מוסרים נפשם וגופם עבורו שלא יהיה עליו הגור דין הזה, מבטלים הם הגור דין, כי במקום שיש אהבת חברים אין שטן ופגע רע יכול לשלוט בתוכם כנודע ממדרש רבה פ' נשא ע"ש.

כי בצלם אלהים עשה את האדם ר"ל בזה צריך לידע כל בר ישראל עד היכן צריך להיות אהבת חברים בין ישראל הקדושים כי הרי בצלם אלהים עשה את האדם, וכן עיין בדברי רבינו דודי איש אלקים מו"ה צבי מוידמישוב זלה"ה בספרו עשה טוב ושם תמצא היאך ומה צריך להיות אהבת חברים, עד שכל אחד ימסור את נפשו על חבירו אוהבו ע"ש. (בית מרבינו אליעזר צבי מקאמרא)

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֲתָהּ שְׁלֹשׁ מְאוֹת אֲמָה אַרְבֵּי הַתְּבָה חֲמִשִּׁים אֲמָה רְחֵבָה וְשִׁלְשִׁים אֲמָה קוֹמָתָה (טו י).

קומתה מלא ואו. והענין המבואר מדברי מרן הבעש"ט הקדוש שיש בכל דבור ותבה עולמות נשמות אלהותו יתברך. ובאמת ענין זה מראש אדם קדמון עד תחתיות עשיה, כי הנאצל הוא בחינות עולמות, והמאציל הוא אלהות, ובין זה לזה הוא הממוצע, והוא הכתר ממוצע בין הספירות, ואין סוף והתורה ממוצע בין העולם ובין אלהותו יתברך (ע"ה רד"ש אבי"ע פ"א), והן הן עולמות נשמות אלהות שהנשמות הוא הממוצע בין אלהות לעולמות, וכן הוא בפרשת האדם גוף צלם נשמה שבכל הדברים. והוא הוא שלש מאות אמה אר"ך התב"ה ארך חסר אתון ואו מספר כת"ר אהב"ה, וכן מספר כת"ר אח"ד, בחינות אלהות, וחמשים שערי בינה רחבה בחינות נשמות, שיש לכל נשמה שער כמבואר בפע"ה במצות ספירות העמר (פ"ג). ושלישים קומתה בחינות עולמות. והן הן בחינות עתיקא וועיר וחקל תפוחין ראו דמדימנותא. וקומתה כתוב מלא ואו, להשוות קומתה לקומתו פנים בפנים, ובסוד (ישעיה ג) 'וקר'א זה אל זה' ר"ת א'יך ר'חב ק'צמה. (היכל הברכה מרבינו יצחק אייזיק מקאמרא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דיני ברכת השחר. סימן מו.

סדר מאה ברכות (ב)

שליח ציבור^א. וזהו סידור: ברכת שהחיינו יוצא בשל ש"ץ ושומע כעונה^ב. ארבע ברכות של קריאת שמע, שבע דתפלה, ברכות הריח, וברכות אשר יצר, וברכת המפיל, הרי ט"ו ברכות. ברכת השחר עשרים, דחסר לו העושה לי כל צרכי שאסור לאומרו ביוה"כ^ג הרי ל"ה. ברכות טלית, ופסוקי דזמרה, וקריאת שמע, ששה. ארבעה עשר ברכות דשחרית הרי נ"ה. שני ברכות על התורה הרי נ"ז. ארבעה עשר דמוסף, ארבעה עשר דמנחה, ארבעה עשר דנעילה, הרי צ"ט. חסר לו אחד משלים באשר יצר או בריח^ד:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

ובשו"ע הרב (סוף סעיף א').

יב. מדברי רבינו נראה שביה"כ^פ אין היחיד מברך שהחיינו אלא שיוצא מהש"ץ, והוא כדעת הב"י (סימן תריט סו"ה וכתב הכל בו), והדרכי משה הארוך (שם אות ד'), וכן הש"ל"ה (ריש מסכת יומא ד"ה הילכתא) כתב - ונוהגין שהשליח ציבור אומר שהחיינו לאחר כל נדרי, והקהל עונים אמן, ויכוננו לצאת בברכת החזן. ומי שרוצה לנהוג לברך לעצמו קודם שיסיים שליח ציבור הברכה, וסובר שזהו עדיף שיעשה בעצמו ולא יוציא אותו אחר, לא ישר בעיני, אדרבה ברוב עם הדרת מלך מלכי המלכים הקב"ה, ע"ש. מובא במג"א (שם סק"ג). וכן דעת המקור חיים (שם). אמנם הכל בו (סימן סח לג:) מובא בב"י (שם) כתב דשפיר לברך כל אחד ואחד לעצמו, וכן המג"א (שם) כתב - ולי נראה דעכשיו על הרוב אין הש"ץ מכוין להוציא אחרים לכן יברך לעצמו, ע"ל. וכ"כ בא"ר (שם סק"ב) מובא בפמ"ג (א"א סק"ג). ומדברי רבינו באוצר החיים מובא להלן אין הכרע.

יג. כמש"כ בשוה"ט לקמן סעיף ח.

יד. רבינו באוצר החיים שם כתב - וביום הכפורים סדר מנהג, ברכות שהחיינו, מעריב אחד עשר ברכות, אשר יצר, ברכות המפיל, הרי ארבעה עשר ברכות. ברכת השחר עם ציצית של טלית קטן וטלית גדול, יעלה עשרים ושתים, כי נחסר ברכות העושה לי כל צרכי שאסור לומר ביוה"כ^פ. ברכות ברוך שאמר וישתבח וברכות ק"ש ותפלה הרי שתים עשרה, ז"ן ברכות חזרת התפלה הרי תשעה עשר, י"ד כ"ב י"ט הרי נ"ה. ברכות התורה שתיים. ארבעה עשר מוסף וחזרה, ארבעה עשר מנחה וחזרה, ארבעה עשר נעילה וחזרה, [הרי צ"ט], חסר לי ברכה אחת ובניקל למלאות, וכל אחד ישמע מהש"ץ ושומע כעונה.

מש"כ רבינו באוצר החיים 'ציצית של טלית קטן וטלית גדול', דהיינו שמונה ברכת ציצית של טלית קטן וטלית גדול בנפרד לשני ברכות. עיין במג"א (סק"ח) שכתב - גם מה שכתב [הכנה"ג] לברך על טלית קטן [ביוה"כ^פ] בפני עצמו, אין נראה לי להרבות בברכות, עמ"ש סימן רט"ו (סק"ו), ע"ל. ורבינו שם בסימן רטו (סעיף א' ובסק"ב) השיג על דברי המג"א שם, ע"ש.

שבת: [ערבית] ארבע של קריאת שמע^א, שבע דתפלה, ושומע ברכת מעין שבע ויוצא בה^ב, שנים דקידוש, ששה דסעודה, ומברך על איזה פרי, וברכת המפיל, הרי כ"ב. ברכות השחר כ"א, הרי מ"ג. ברכת הטלית, ברכות פסוקי דזמרה, וקריאת שמע, ששה. שבע ברכות דתפלת שחרית, שבע דמוסף, הרי ס"ג. ברכות קידוש עם איזה טעימה^ה. הרי שלשה ברכות. ששה דסעודה, שבע דמנחה, ששה דסעודה שלישית, הרי כ"ב, עם ס"ג הרי פ"ה, ישלים בפירות ביום^ט, ובאשר יצר, ובברכות הריח, וכן ביו"ט^ז.

וביום הכפורים אי אפשר אלא לצאת בברכת התפלות של

ו. דבשבת לא אומרים ברכת ברוך ה' לעולם אמן ואמן וכו', כדאיתא בטור (סימן רסז).

ז. ואם תאמר מ"ש ברכת מעין שבע משאר חזרת הש"ץ שלא כתב רבינו בזה שיוצא מטעם שומע כעונה, ובאמת קושיא זו הקשה המג"א (סק"ח) על הב"י, שכתב - וכתב הרב"י (ד"ה דתניא) דאנו מוסיפין ברכת מעין ז' [ע"כ], וצ"ע דאם כן נחשב כל חזרת הש"ץ של ג' תפילות. וי"ל דשאני ברכת מעין ז' דהיחיד לא אמרה, [משא"כ חזרת הש"ץ שהיחיד כבר התפלל בלחש וחשבנו אותן הברכות, ולכן אין לחשוב הברכות שתי פעמים], ודוחק, דהא עכ"פ אומר אלקינו וכו' רצה דהוא עיקר הברכה, [ר"ל שגם ברכת מעין שבע אין לחשוב, דהא עיקר הברכה ג"כ כבר אמרה היחיד], ע"ל. ורבינו נקט כדברי הב"י.

ח. עיין מה שכתב בזה בשוה"ט לקמן (סימן רא סק"א, וסימן רמט ס"ב).

ט. כדאיתא בגמ' (מנחות מג:) - רב חייא בריה דרב אויא בשבתא וביומי טבי [פרש"י - דלא מצלו י"ח], טרח וממלי להו [פרש"י - למאה ברכות], באיספרמקי ומגדי [פרש"י - אספרמקי בשמים, ומגדי מיני מגדים שטעונים ברכה]. וכדעת המג"א (סק"ח) דעדיף לצאת בעצמו בברכת הפירות משישמע ברכת התורה והמפטיר ועוד, ע"ש. ע"ע מה שהאר"י בזה א"ז ב'תוספות אהבה' (לרבי שמואל אהרן ראב"ן אב"ד קארטשין) על ספר יראים (סימן י' אות ג') על דברי המג"א.

י. רבינו באוצר החיים שם כתב - ובשבת. ארבע ברכות דק"ש, ז"ן דתפלה, ברכה מעין שבע ישמע מהש"ץ ויוצא כאילו בידך בעצמו, שנים דקידוש היום, ששה של סעודת הלילה, הרי עשרים ואחד עם ברכת המפיל. עשרים ואחד של ברכת השחר הרי מ"ב, ברכת ציצית, ברוך שאמר, ישתבח, שלש דק"ש, שבע דתפלה, הרי נ"ה. שבע דמוסף, שבע דסעודת הבקר עם קידוש, שבע דמנחה, ששה דסעודה שלישית, חסר שמנה עשר ברכות ממלא להו בברכת אשר יצר וריח ופירות, ע"ל. מש"כ רבינו בשוה"ט 'זכן ביו"ט' צריך לדעת דחסר ברכת מעין שבע דליכא ביו"ט.

יא. כ"כ הש"ל"ה (מסכת תמיד נר מצוה עח ד"ה חייב אדם, מסכת יומא עמוד התשובה לג ד"ה ומש"כ להריח), והכנה"ג בהגהות על הטור,

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבנותינו זי"ע

וַיִּגְבְּרוּ הַיָּמִים וַיִּרְבּוּ מְאֹד עַל הָאָרֶץ וַתִּלְךְ הַתִּבְיָה עַל פְּנֵי הַיָּמִים: (ו' יח)

הביא בעל הבית אחד מקאמרנא לפני עוגה יפה גבוה ולכן מלמעלה, פון גינאסין ציקער [מסוכר גמם]. ואחרי כן נגש יהודי אחר ממאמאריש ואמר לרבינו זי"ע, היות ויש לו הרבה עצים בהרים, היה רוצה שירד שלג כדי שיוכל להוביל אותם, ואם לא ירד שלג אינו יודע מה יעשה עם כל חובותיו. ושאל לו רבינו זי"ע והראה על העוגה בשלג גבוה כזה די? וענה לו האיש די והותר. ואמר רבינו זי"ע געב א הונדערטער [תביא מאה זהובים] לפדיון, וירד היום שלג גבוה כעוגה עוגה הוה, ונתן האיש

למחרת חתונת הה"צ רבי פנחס נתן מירדיק זצ"ל, בן הצעיר של רבינו הגה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא ולה"ה זי"ע, בבוקר אחר התפלה ישב הרבי זי"ע ביי זיין גינעגן מישייל, ולידו ישב המחוחין וקנו של הכלה, מכיון שאביה הצדיק רבי נפתלי חיים מדויקוב זצ"ל היה בארץ ישראל, לכן הסבא הרה"ק רבי משה אוגנר חתנו של מרן הגאון הקדוש מוה"ר חיים אב"ד סאנז זצוק"ל היה המחוחין העיקרי. לידם עמדו כמה אברכים נכדי ראפשיץ תלמידי חכמים, שנים מהם היו לאחר מכן רבנים.

(שלשלת קאמרנא)

הרה"ק רבי שמעון בן רבי אברהם אשכנזי זצ"ל אב"ד דאברמיל בעל הנחלת שמעון ז' חשוון תקס"ב

תולדותיו

נולד לאביו רבי אברהם זצ"ל במדינת אשכנז ולכן נקרא בפי כול אשכנזי-דייטש, משנות נעוריו אהבת התורה ואש החסידות בערה בקרבו, ועייכ נדד למרחוק עד לערי גאליציע שבפולין מקום משכן החסידות, וקבע דירתו בעיר דאברמיל, בהגיעו לפרקו נשא את הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, בתו של הגאון רבי אפרים זצ"ל ריש המתיבתא בעיר דאברמיל, יומם ולילה ישב רבי שמעון על התורה ועל העבודה בעיר דאברמיל, ועלה מעלות רמות על אדני התורה וההוראה, עד שנתקבל לדיין ומורה צדק וחבר בבית דינו של האב"ד דאברמיל הגאון רבי צבי הירש ראוונער זצ"ל.

בצל החסידות

נפשו איותה ויעש, לבוא ולשכון בחצרות בית ה', אצל הכהן הגדול האורים ותומים בדורו, הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א בעל הנועם אלימלך, דבק נפשו בנפש רבו שהדריכו על במתי החסידות ועבודת הבורא, וכמים הפנים אל הפנים היה נחשב בעיני רבו, והיה מעריצו ומקדישו ומחבבו ביותר, ומסופר שפעם אחת אמר הרבי רבי אלימלך, לזוגתו הרבנית ולבניו הקדושים ולאנשי הבית, שיכינו סעודה גדולה, כי הנה אורחים נכבדים וחשובים באים הנה, באותו הזמן יצא רבי שמעון מביתו שבדאברמיל, יחד עם זוגתו הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, על המסילה העולה בית א-ל הוא העיר ליז'ענסק, הרבנית חנה הייתה נמוכת קומה – גוצא, ועקמימות הייתה לה על גבה, ורבי שמעון היה גבוה קומה משכמו ומעלה מורם מכל עם, וככה הלכו כשהרבנית מרת חנה הלכה בראש ועל גבה העקומה הייתה מנוחת גמרא, ואחריה בעלה רבי שמעון גבה הקומה, מסתכל בגמרא ולומד בהתמדה ומקיים מצות ובלכתך בדרך, כשהגיעו שניהם בשערי העיר ליז'ענסק, הרגיש הרבי רבי אלימלך ויצא מביתו לקבל פניו, כשנראו מרחוק קרא לאנשי הבית, ואמר להם בזה הלשון, הנה האורחים החשובים והנכבדים שאמרתי לכם, רואים אתם כאן הולכים ר' אמי ור' אסי.

בצל הרבנות

אחר הסתלקות האב"ד דאברמיל הגאון רבי צבי הירש ראוונער זצ"ל, נתקבל רבי שמעון לאב"ד העיר על מקומו, קלויז חדש בנה בעיר, ושם הנהיג נוסח התפילה ומנהיג ודרכי החסידות, כפי שקיבל מרבותיו הקדושים, רבים מבני העיר עברו להתפלל בבית מדרשו להתחמם מאורו הגדול וחמימות תפילות שהפיח בלב העולם, מידי שבת בשבתו נתקבצו בני העיר, תלמידים וחברים חסידים ואנשי מעשה, לשולחנותיו הטהורים, לשמוע דברי

מבאר רבותינו

שמעתי אחד קדוש מדבר הוא הרב הגדול מוה' שמעון אשכנזי מדאברמיל פירש, על מה שנאמר בפייט לגולה עמוקות בדין כשהקב"ה רואה ח"ו שדינים מתגברים על ישראל, מתחיל לגלות רזין דאורייתא והדינין בטלין, ואמר אחי הרב הקדוש מורינו הרב צבי [מזידיטשוב], לגולן בבשן למנשי (דברים ד מג) כלומר אם רואה הקב"ה שהשטן מתחיל לנטות, כלומר להשכיח זכותן של ישראל, ויהיה פירוש למנשה כמו נשני אלהים את כל בית עמלי (בראשית מא נא) אשר שם זה נגמר משמם, אזי הקב"ה ברוב רחמיו מגלה נו"ן שערי בינה דהוא ראשי תיבות בש"ן, ואזי הדינים נמתקים, והנה הבנתי מדברי קדשו של אחי הנ"ל שדוקא ע"י פנימות התורה נמתקים הדינין, ואנכי לא כן עמדי רק כשיתחדש איזה דבר בגמרא ופוסקים ג"כ הדינין נמתקים, והיינו מטעמא דידוע דאורייתא מגבורה עלאה קא נפקי והיינו מבינה ושם דינים נמתקים בשרשם, והנה כשאדם מחדש איזה דבר הוא בחינת בינה, שהבין עכשיו דבר שלא היה מקודם ונמתקים ע"י זה הדינים מישראל, ועוד הקב"ה חדי בפלפולא, ובשעת חדוה אין דין לישראל כנ"ל בכוננת אותו הצדיק נשמתו עדן.

(הגה) ואני השפל יצחק בנו [הוא מהרי"א מקאמרנא ז"ע] בעצמי שמעתי מפי מורי דודי הקדוש כי בודאי המתקת הדינים קדושים הוא בכל דברי תורה בפשט, להמית עצמו לעיין היטב בדיוק אפילו בלא חידוש וכן בכל הדברים, אבל להכרית המשטינים ומקטרגים וקליפות א"א בלתי רזין דאורייתא הנקראין מחצדי חקלא והבן מאוד עמוקות עבודה התמימה. (זכרון דברים לרבינו אלכסנדר סנדר מקאמרנא זיע"א)

בצל התורה

גאון הגאונים בדורו היה רבי שמעון, וכפי שכותב עליו הגאון רבי יצחק זצ"ל שמילא מקומו לאב"ד דאברמיל, בהסכמתו לספרו נחלת שמעון, וז"ל וכמעט שלא הניח אחריו איש אשר אלה לו עשר ידות, בכל חכמה ומדע, כל רז לא אניס ליה, והיה מלא וגדוש ובקי בש"ס גפ"ת וספרי וספרא ותוספתא, וכל המדרשים מחכמינו ז"ל. התשובות אשר הורה ושלח לשואליו נתקבלו להלכה למעשה בפי כול חכמי וגאוני דורו, וכפי שכותב הגאון רבי יוסף אשר עהרין בארג זצ"ל אב"ד פרעמיסלא בהסכמתו לספרו נחלת שמעון, וז"ל ולמראה עיני היה שאלות ותשובות שהשיב לשואליו דבר, וירד לעומקא דדינא, וגדולה תשובתו שמגעת עד כסא כבוד גדולי הדור ונתקבלה אצלם והורו הלכה כרבי שמעון. וכן כותב עליו חבירו וידידו הגאון רבי יעקב משולם אורנשטיין זצ"ל הישועות יעקב אב"ד לבוב בהסכמתו לספרו נחלת שמעון, וז"ל וכמה פעמים היה לו פתחון פה לפני בעניינים הנוגעים לדינא, וכל דבריו בחזקת בדוקין.

הסתלקותו

קיים את התורה מעיני וייסורים, כי היה איש מכאובות וידוע חול, וקיבל ייסורים מאהבה ולא היה בהם ביטול תורה ותפילה, ויהי ביום ז' חשוון תקס"ב יצתה נשמתו הטהורה, ויגוע ויאסף אל עמיו, ואנשי העיר דאברמיל נתייטמו ממורם ורבים האהוב והנערץ, ויבכו עליו כבן על אביו בכבי ומספד תמרורים כי לא הניח אחריו זשי"ק. אוהל גדול בנו על מקום קבורתו וקבורת הרבנית, ונשי העיר היו עולין על קבריהם בכל ערש"ק להדליק נרות לעילוי נשמתם, ואמרו שם כל ספר תהילים. מקום קברו נעשה לתל תלפיות לאנשי העיר ליוושע בכל מילי דמיצרד, כן תיקנו אנשי העיר שביום השבת קודש אחר תפילת שחרית קודם קריאת התורה, יאמרו עלינו לשבח וקדיש לעילוי נשמתם שלא הניחו אחריהן זשי"ק.

חיבוריו

הרבה כתבים הניח אחריו מלאים וגדושים מון אל זן, תשובות בכל מקצועות התורה וחידושים בגפ"ת, גם בחכמת הקבלה הבין דרכה ומסילה, אך כל כתבי הקודש לא ניצלו מפני הדליקה, אשר ממרום נשלח אל עבר העיר דאברמיל, ותאכל את שללה שלל הקודש, אך מעט מן המעט נשאר ואין שיור רק התורה הזאת, ספרו הקטן שנתקבל בחיבה כחד מספרי יסודי החסידות, וגודלי וצדיקי הדורות העריצו והפיצו אותו, ה"ה ספרו נחלת שמעון מלא חכמה מון אל זן על אדני יסודות החסידות, בחינות קדושות של אמונת ה', אהבת ה', קבלת ייסורין באהבה, מסירות נפש לקדושה ועוד.